

ПНІВ — село Надвірнянського району Івано-Франківської області. У липні 2019 Пнівську сільську раду (з селами Білосорина та Мозолівка) зараховано до Пасічнянської сільської громади. П. знаходиться вздовж автомобільного шляху Надвірна—Бистриця, на правому березі р. [Бистриця-Надвірнянська](#) (басейн [Дністра](#)), за 2 км від райцентру та 8 км від с. Пасічна. Площа села 13,2 км². За переписом населення 2001, проживали 4620 осіб; станом на 1 січня 2024 — 4775 осіб; переважно українці. П. вперше згадується 1454 у книгах галицького суду. За народними переказами, село виникло на місці лісової вирубки з пеньками. За іншою версією, назва походить від того, що в цій місцевості було багато вуликів, які містилися в дубових пенях. Здавна навколишні землі належали магнатському роду угорського походження Куропатва, який звів тут замок (залишки збереглися донині, пам'ятка архітектури національного значення). Поблизу твердині, що слугувала митним постом, пролягав торговельний шлях уздовж Страгори. Фортеця мала в'їзну та 4 кутові (північна і південна — шестигранні, східна — кругла, західна — напівкругла) вежі. Розміщені в стінах та вежах бійниці давали можливість оборонятися від ворога з усіх боків. Уздовж південної стіни тягнувся викопаний рів, через який був облаштований підймальний міст для в'їзду. Зі сходу глибоким ярмом протікав потік річки. 1621 замок під час захоплення частково зруйнували опришки, 1648 його значно понівечили повстанці на чолі з С. Височаном. 1676 оборонцям замку вдалося витримати облогу турецько-татарських загонів. Від 1745 ним володіли магнати Сенявські, пізніше — Цетнери. Поступово замок втратив

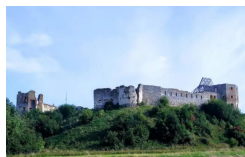
значення важливого військового пункту. До початку 19 ст. він повністю спорожнів. Після 1-го поділу Польщі 1772 П. — під владою Австрії (від 1867 — Австро-Угорщина). Від листопада 1918 — у складі ЗУНР. У травні 1919 сюди увійшли польські війська. До 1939 — село Надвірнянського пов. Станіславського воєводства Польщі. Від 1939 — у складі УРСР. Від 1940 — село Станіславської (від 1962 — Івано-Франківська) обл.; 1940—62 та від 1965 — Надвірнянського, 1962—65 — Богородчанського р-нів. Жителі зазнали сталінських репресій. У липні—серпні 1941 Надвірнянщину контролювали румунські, відтоді до кінця липня 1944 — німецькі війська. До середини 1950-х рр. вело збройну боротьбу підпілля ОУН—УПА. 1963 відкрито [Пнівське нафтове родовище](#). Є ліцей, дитсадок; Будинок культури, бібліотека. 2013 створено [Музей нафто-промислів Галичини](#). За межами Надвірнянщини здобув популярність фольклорно-етнографічний колектив «Відлуння Карпат». Діє греко-католицька церква Непорочного Зачаття Пресвятої Богородиці. Серед видатних уродженців — поет [Д. Корсунь](#), спортсмени [С. Кухтій](#) (дзюдо, самбо), [М. Кушнір](#) (вільна боротьба).

Рекомендована література

1. Надвірнянщина: Істор.-геогр. нарис. Надвірна, 1999;
2. Яцура Я. Історія розвитку Надвірнянського нафтопромислового району. Л., 2000;
3. Пам'ятки історії та культури Надвірнянщини. Надвірна, 2002.

[А. О. Гунда](#)

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Пнів / А. О. Гунда // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-891829>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).